

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Elekes Boldizsár Imre*

Cím: *12.000 dollárért Londonba viszik az egyetlen teljes magyarországi háborus plakátgyűjteményt*

Nemzeti Ujság
Forrás:

Bp
(Hely)

1927. 11. 13.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *659.1*

Hely

Idő

"1927"

Személy

12.000 dollárért Londonba viszik az egyetlen teljes magyarországi háborus plakátgyűjteményt

A háborus lélek és a forradalmi örület tükré

(A Nemzeti Ujság tudósítójától. Némrégiben egy amerikai ember kijelentette, hogy anyagi boldogulását, vagyoni függetlenségét és életében mindent az újságoknak, hirdetéseknek és a plakátoknak köszönhet. A hirdetésnek és a rábeszélésnek pedig talán legnagyobb hatású eszköze a plakát. Az üzleti prosperálásnak elengedhetetlen segítő társa és fényesen betölti a kisdobos szerepét, mert a hatóságok és a különböző társadalmi közületek, nagyon ügyes és praktikus felfogással, ilyen módját választották a bejelentésnek és kihirdetésnek.

A plakát ma a városok egyik legjellegzetesebb ismertető jele, éppen azért ezek szépségére, színharmóniájára és művészi kidolgozására városnépszerűségi szempontból mindenütt sokat adnak. A városi ember nem is gondolja, hogy az egymásután megjelenő plakátokban, annak üzleti vagy más céljától eltekintve, van-e valami értéke. Pedig van, igen nagy értéke van. Okosan és szakszerűen, hozzáértéssel, kiállításszerűen egy tömegbe összegyűjtve, valóságos társadalom- és kultúrtörténeti dokumentum lesz, amelynek pénz-, mondjuk talán inkább úgy, tudományos vagy gyűjtő-értéke is igen nagy. Semmi sem mutatja ezt jobban, mint az a tény, hogy a háborus és a háboru utáni plakátok és röpiratok egyetlen teljes magyarországi gyűjteményét 12.000 dollárért külföldről viszik. Szeőchy Kóris Pál, aki IX. Soroksári-ut 38-40. IV. emelet 5. szám alatt lakik, a tulajdo-

nosa egyelőre meg a gyűjteménynek, de ez év végén, mivel a gyűjtemény készült, a most történik meg, a 12.000 dollár boldog tulajdonosának is mondhatja magát.

Nem sikerült a plakátgyűjtők megszervezése

Felkerestem lakásán Szeőchy Kóris Pált, aki elmondotta, hogy a háboru elején kezdett foglalkozni plakátgyűjtéssel és azóta megszerzett mindent, amire csak hozzáférhetett. Közben néhány barátjával meg akarta szervezni a 40-50 főnyi magyar plakátgyűjtőt, de ez nem sikerült, mert ezek legnagyobb része csak speciális plakátokat gyűjt. Pedig jó lett volna, mert a csereviszony folytán sok érdekes és ritka példányt helyezhetett volna még el gyűjteményében, amely különben is egyedülálló az egész országban. Külföldi körökkel is összeköttetésben áll és többször kapott már nagyszemű ajánlatot a gyűjtemény megvételére vonatkozóan. Eddig azonban nem tudott megválni tőle. Mivel azonban ma már az óriási anyag miatt az egész luxus-számba megy, elhatározta, hogy eladja.

A napokban kapott értesítést londoni megbízottjától, hogy egy ottani társaság 12.000 dollárért lekötötte a gyűjteményt, a melyet még ez év végén Londonba szállítanak. A pénz átutalása is ekkor történt meg.

A családi ház

Mindig meg szoktam kérdezni a szerencsevároktól, hogy mit csinálnak a sok pénzzel? Kérdésemre édesapja helyett a bájos, mosolygószerű Szeőchy Kóris Katalin, a kis VII. gimnazista adta meg a választ:

— Elsősorban veszünk Budán egy kis családi házat. Ott szépen berendezkedünk és boldogan élünk... azután pedig...

— Azután pedig férjhez megy, kislányom! — vágott közbe az okos és előre-látó édesapa.

A Nemzeti Muzeumnak nincs pénze

Beszélgésünk folyamán Kóris Pál elmondotta, hogy gyűjteményét felajánlotta megvételre a kultuszkormányának, mert azt szerette volna, ha az egész komplexum a Nemzeti Muzeumba kerül és annak ilyen tekintetben szegényes gyűjteményét gazdagítja. Illetékes helyről azonban azt a választ kapta, hogy a kultuszkormány pinesen abban a helyzetben, hogy a gyönyörű gyűjteményért járó összeget a költségvetésbe be tudná állítani. Ezután felajánlotta az ország egyik leggazdagabb mágnásának, aki egyszerűen, de őszintén megmondotta, hogy a dolog nem érdekli. Természetesen a külföldi ajánlatokra gondolt ezután Szeőchy Kóris és így történt meg a gyűjtemény londoni lekötése.

Egy szobát teljesen megtölt a gyűjtemény

Szeőchy Kóris Pál, aki egy jól prosperáló műszaki vállalat vezetője, keresetűnek jórészt a gyűjtemény gyarapítására fordította. Erthető tehát az a tűz, ház és melegség, amivel magyarázott és mutogatott mindent. Hatalmas, tarkára festett szekrényekben rengeteg fiókot, dossziét, kartotékot, borítékot tölt meg a gyűjtemény, amely hat csoportba sorozódik.

Van közöttük hatósági, propaganda, jótékonysági, sajtó, kultúra, művészet, irredenta, integrációs és hazafias plakát. Külön csoportba vannak sorozva a politikai, a társadalmi egyesületek és magánosok által kiadott, továbbá választási plakátok, amelyeknek száma körülbelül 6.700. A gyűjtemény másik része: röpirat, amelynek darabszáma 12.000. Óriási tömegű újság és könyv van szépen sorjában a szekrényekbe rakva. A gyűjtemény teljesen betölt egy szobát.

Népeimhez!

A plakátok légiója közül kihuzza azt, amelyen Ferenc József „Népeimhez” címmel szöveget intéz a monarchia lakóihoz. Sorra következnek a mozgósításra, a hadseregbe, a honvédségbe vonatkozó összes katonai hirdetmény. A behívási parancsok, a kormányhatósági és fővárosi háborus rendeletek és hirdetmények. A hadikölcsönökre és a Vöröskereszt működésére vonatkozó plakátok külön fiókot töltenek meg. A Károlyi-forradalom és a kommunizmus szöveges és képes plakátjai mellett helyet kaptak a román megszállás alatt kiadott katonai rendeletek is.

Valamikor majd kultúrtörténeti érték lesz minden plakát, mert a történetkutatók kezében mindennél beszédesebb okmány lesz az a dokumentum, amely közvetítőként szerepelt a hatóságok és a népek között.

A Szepesség bucsuja

Külön szekrényben kaptak helyet a keresztény nemzeti irányzat és az integrációs

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szerző: .....

Cím: .....

Forrás: .....

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

tási mozgalom megindításakor kiadott plakátok. Könnyekig meghatnak azok az örökké bevezetés irások, amikkel a trianoni béke aláírásakor az elszakított országrészek elbucsztak. Csak a Szepesség bucsuját vesszük ki a sok közül:

„Gyászlobogó repült fel a Zenitre. Felleg borul a Szepességre: ... aláírják a békét. A végtisztességet kötelességünk megadni. A Szepesség Szent István koronájának diadémje volt. Nem valami számadásfélét, vagy mérleget akarunk csinálni, csak bucsuzkodunk. Megköszönjük a sok hóféhér lisztet, melyből ezer éven át táplálkozunk ... megköszönjük a szeretetet, a gondosságot, mellyel fiaukat nevelték, elhelyezték és lett légyen az munkás, ur, vagy parasztesalád szülotte, a legmagasabb állásokba juttatták Magyarországon ... Megköszönjük a bányákat, gyárakat, vasutakat, az iskolákat, a Magas Tátra világhírű felvirágoztatását. Mindezt mi megköszönjük szépen nektek, magyarok, kik velünk embersegesen és őszintén bánatok. „És te Levoosa, te kóoroszlán, nyujtsd ki a nyelvedet rám, ha mindez nem igaz. De nyujtsd ki a nyelvedet arra is, aki ki merte a száján az a szörnyű bünt ereszteni a zipserrek közül, hogy ő Magyarország mostohafia volt ...” Ti becselének, kiknek a szerencsétlenség pillanatában nem volt egyéb gondotok, mint hogy üszköt dobjatok a festvér és festvér közé, legyetek átkozottak elevenen a földben, a pokolban, az örök tüzön, legyetek átkozottak mindörökké.

... a mi könnyeink pedig nem fognak kiszáradni soha!”

II. Ottó király

A szebbnél szebb és érdekesebbnél érdekesebb plakát közül kivettem egyet, amelyet *gondolom*, kevesen ismernek és éppen ezért szövezerint ideiktatom:

„A különböző pártaryalatheli legítimisták értekezlete egyértelműleg megállapítja, hogy IV. Károly király gyászos elhunytja folytán az ő elsőszülött fia, mint II. Ottó a magyar király, akinek megkoronáztatását vis major gátolja ez idő szerinti; megállapítja továbbá, hogy a jelenlegi körülmények között az évszázados gyakorlat által teremtett magyar jogszokás szerint az özevy királyné az, aki a kiskoru király jogait és érdekeit képviselni hivatva van.

Az értekezlet egyértelműleg követeli, hogy a boldogult király földi maradványai Magyarországon temettessenek el és hogy az özevy királyné és az árva királyi gyermekek Magyarországon tartózkodhassanak. Ennek lehetővé tétele egyaránt követelménye a magyar nemzeti becsületnek s a művelt nemzetek lelkiismeretének és emberiségének. Apponyi Albert, Andrassy Gyula, Beniczky Ödön, Borovichény Aladár, Cziráky József, Friedrich István, Gratz Gusztáv, Haller István, Hunyady József, Huszár Elemér, Pallaviciny Sándor, Palugyai Mór, Rakovszky István, Szerényi József, Ugron Gábor, Vázsonyi Vilmos, Windischgraetz Lajos, Zichy János, Zichy Viadimir”.

A világ összes villamosjegyei

A röpiratok, plakátok, könyvek és más kiadványok között kis láda húzódik meg, amelyben igen érdekes dolgok vannak.

Szeöchy Kóris Pál valamikor villamos-társasági főbiztos volt és mint ilyen,

összegyűjtötte a világ valamennyi városából, ahol villamosvasut van, a menetjegyeket.

A háboru és az ezt követő szomorú idők gyászos emlékei és rengeteg köpialást, tőköt és gerstlit idézik emlékünkbe az élelmezési, liszt, kenyér, tej, cukor, szén, fa és más ilyenemű jegyek, amelyeknek minden fajtája képviselve van. A jövő társadalomkutatói és nemzetgazdasági valószínűen élvezettel kotorásznak majd a ládában, mert hiszen megbízható adatokat kapnak arról az időről, amelyre mi magunk bizony nemigen szeretünk emlékezni.

Rengeteg más érdekes dolog van még a gyűjteményben, amelynek kulturtörténeli értéke a jövőben még csak növekedni fog.

Az a 12.000 dollár, amelyért London megvette, csupán forgalmi árat jelent. Hát évek múltán mennyit fog érni ez a plakát- és röpiratgyűjtemény, amely hűen mutatja a háboru és forradalmi Magyarország társadalmi és politikai keresztmetszetét?

Etelek Boldizsár Imre